

ÜNİTE II

2.YY – 15.YY FELSEFESİ

Temel problem “İnanç-Akıl” ilişkisidir.
Din felsefesi ön plandadır.

HRİSTİYAN FELSEFESİNİ ETKİLEYEN AKIMLAR

1-STOA FELSEFESİ

2- EPİKÜRYANİZM(HEDONİZM)

3-YENİ-PLATONCULUK

1-STOA FELSEFESİ (MÖ 300 / MS 300)

Elealı ZENON - İTALYA(M.Ö.490 / 430) EPIKTETOS - A.YUNAN(M.Ö 55 / 135)

-İnsan, doğaya uygun ve basit bir yaşam sürmelidir.

-Dünya vatandaşlığı anlayışı vardır.

-Tüm insanlar eşittir. Bu düşünce Hristiyanlık dinini etkilemiştir.

2- HEDONİZM (HAZCILIK)

EPİKUROS – A.YUNAN(MÖ 341 / 270)

– Manevi Hazlar

ARİSTİPPPOS – LİBYA(MÖ 435 / 356)

-Bedensel Hazlar

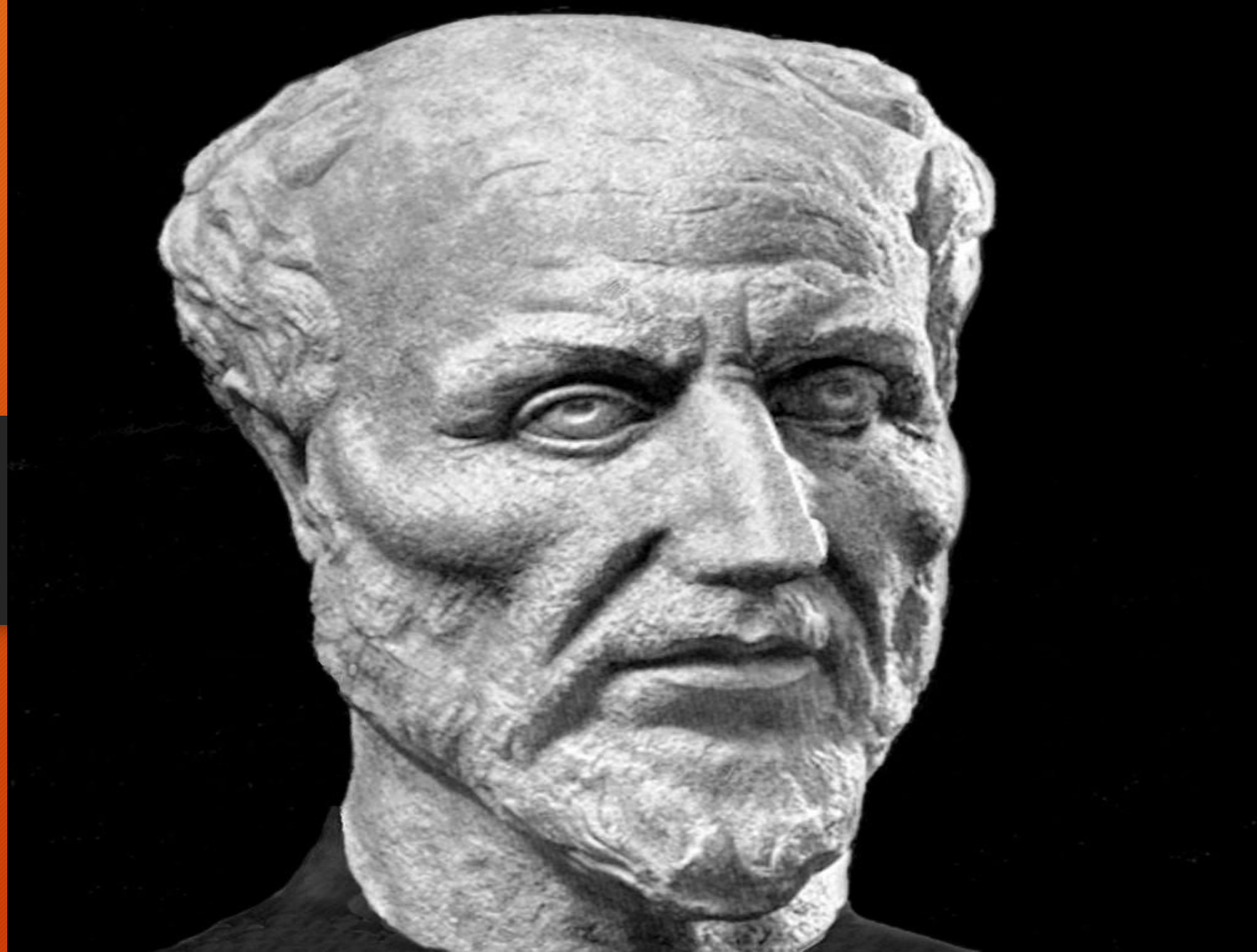

Hayatın amacı Mutluluğa ulaşmaktır.

3-YENİ-PLATONCULUK

PLOTİNOS

A.YUNAN(205 / 270)

Platon un ikili dünya görüşü, Hristiyanlığa uyarlamıştır.

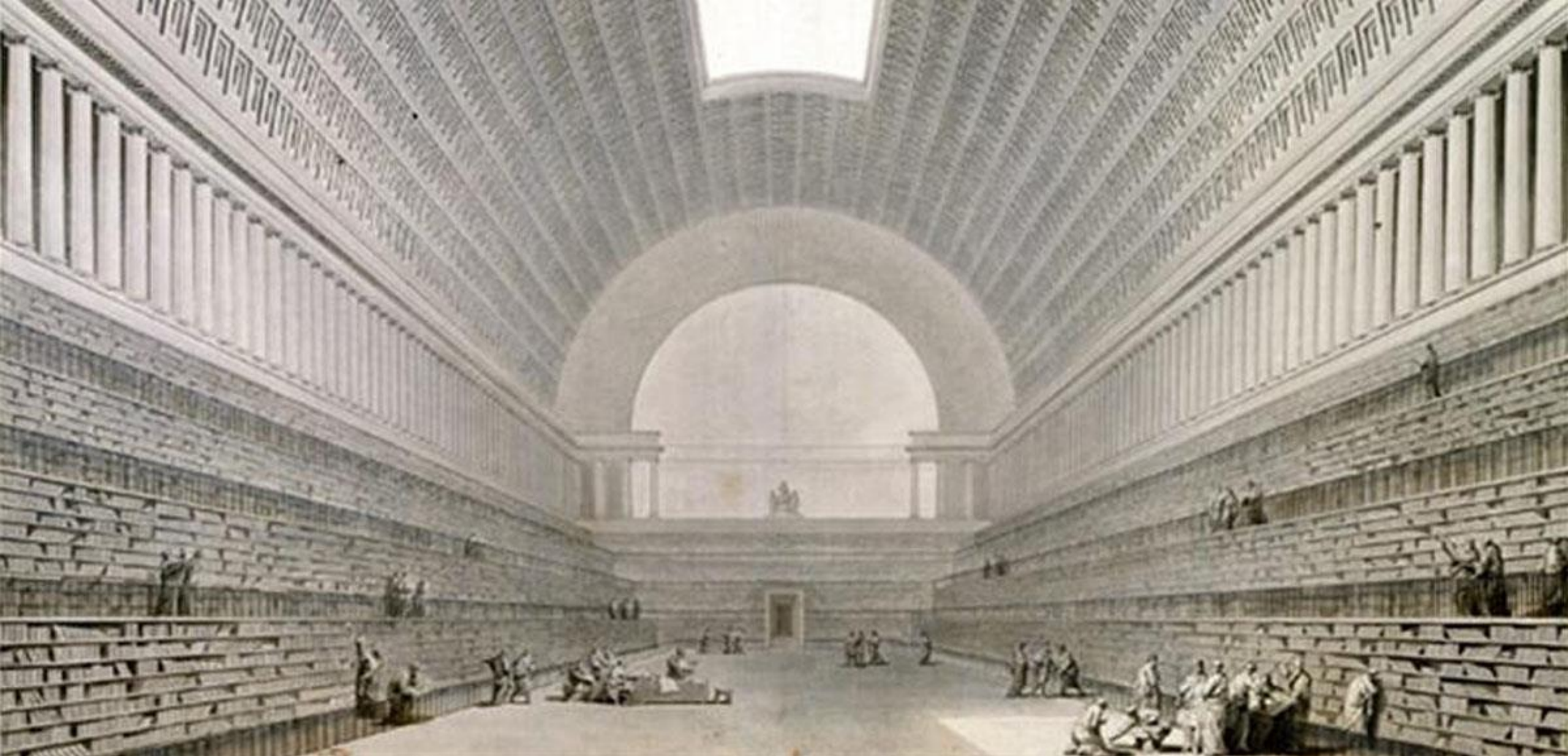
HRİSTİYAN FELSEFESİ APOLOJİ:

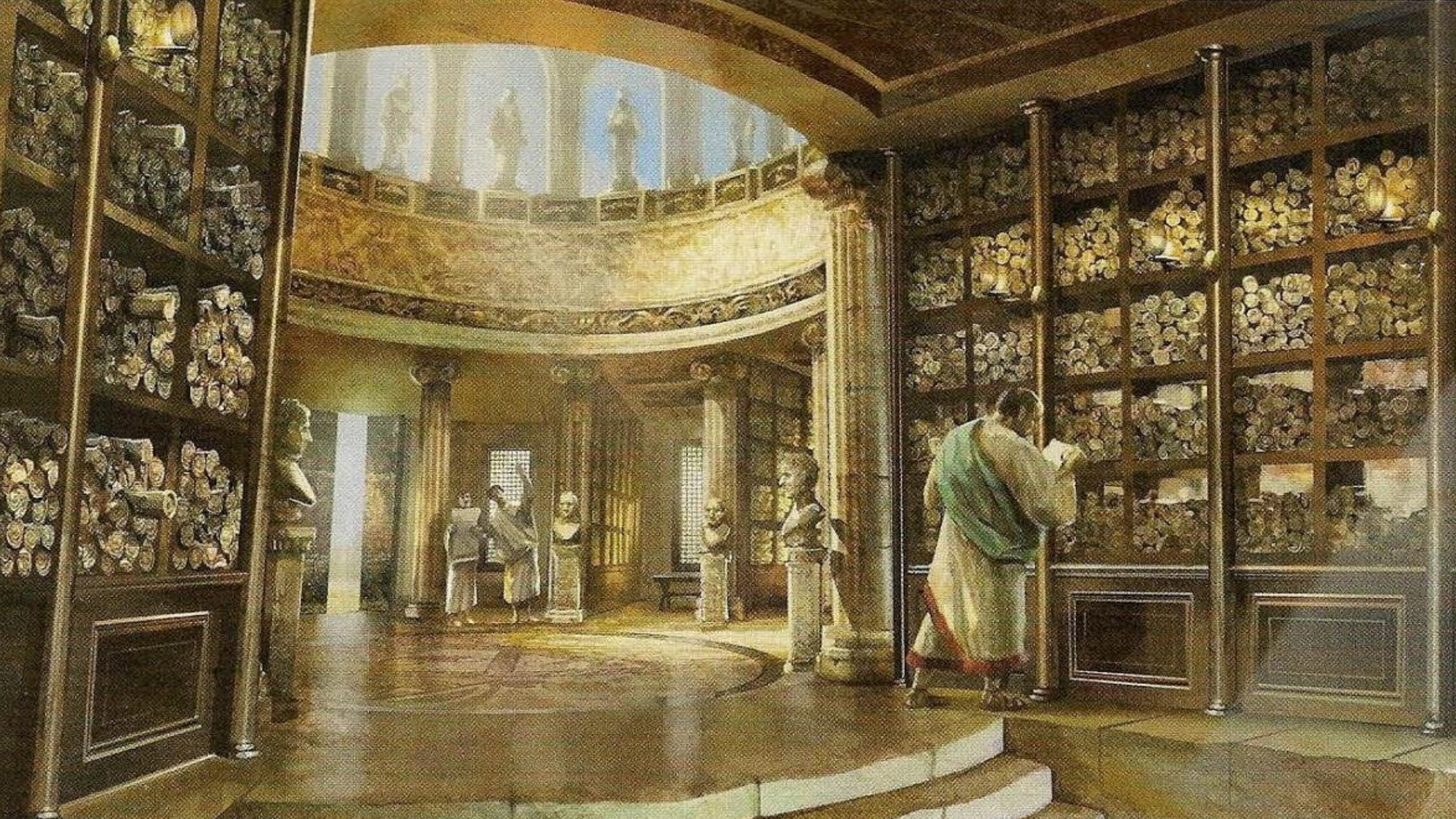

Hristiyanlığa karşı yapılan eleştirileri savuşturmak adına yapılan savunmalar

-5. yy da, İskenderiye Kütüphanesi yakılmıştır.

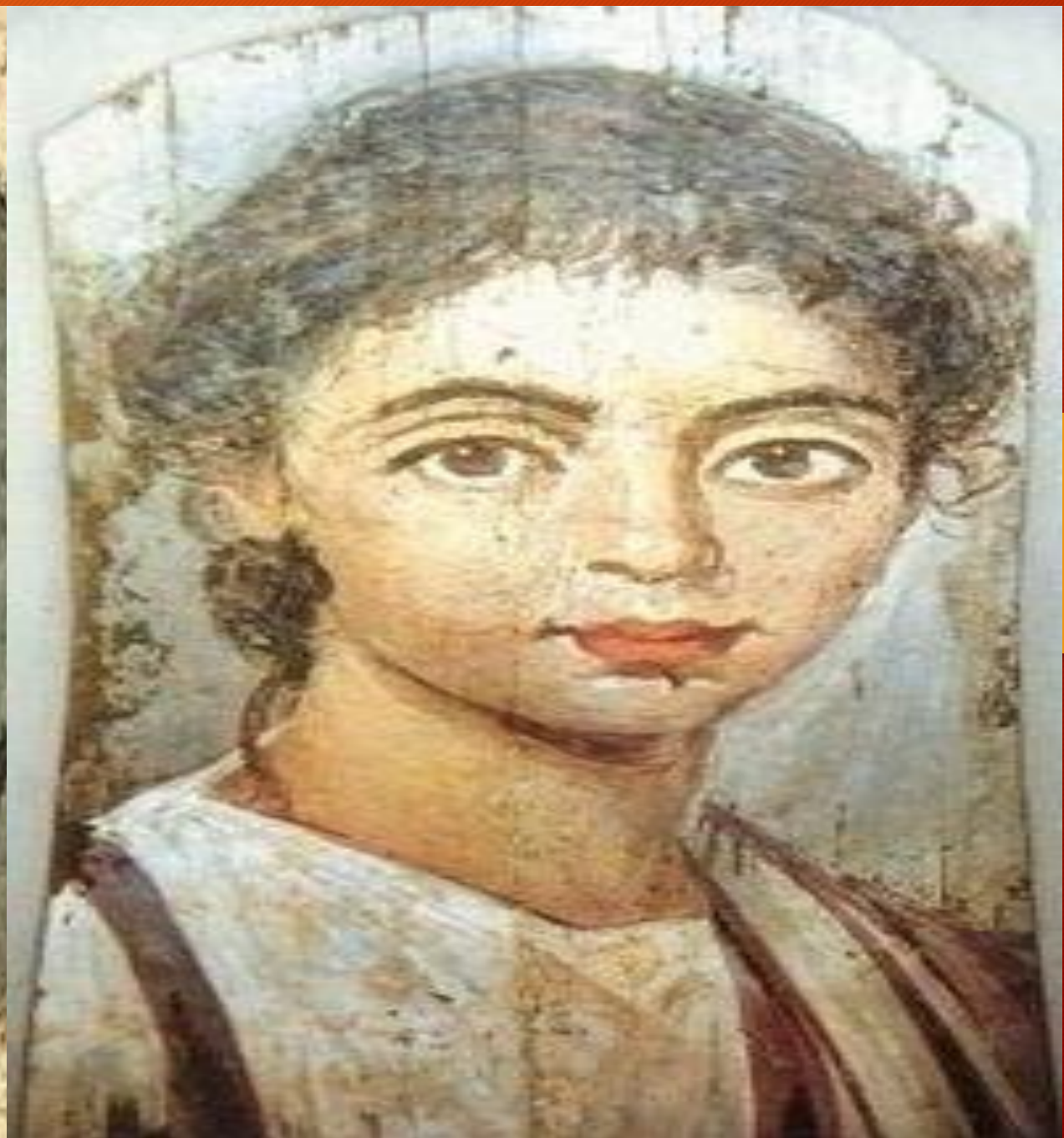
-Gerekçe, bilimsel ve felsefi çalışmaların Hristiyan düşüncesine zarar vermesi.

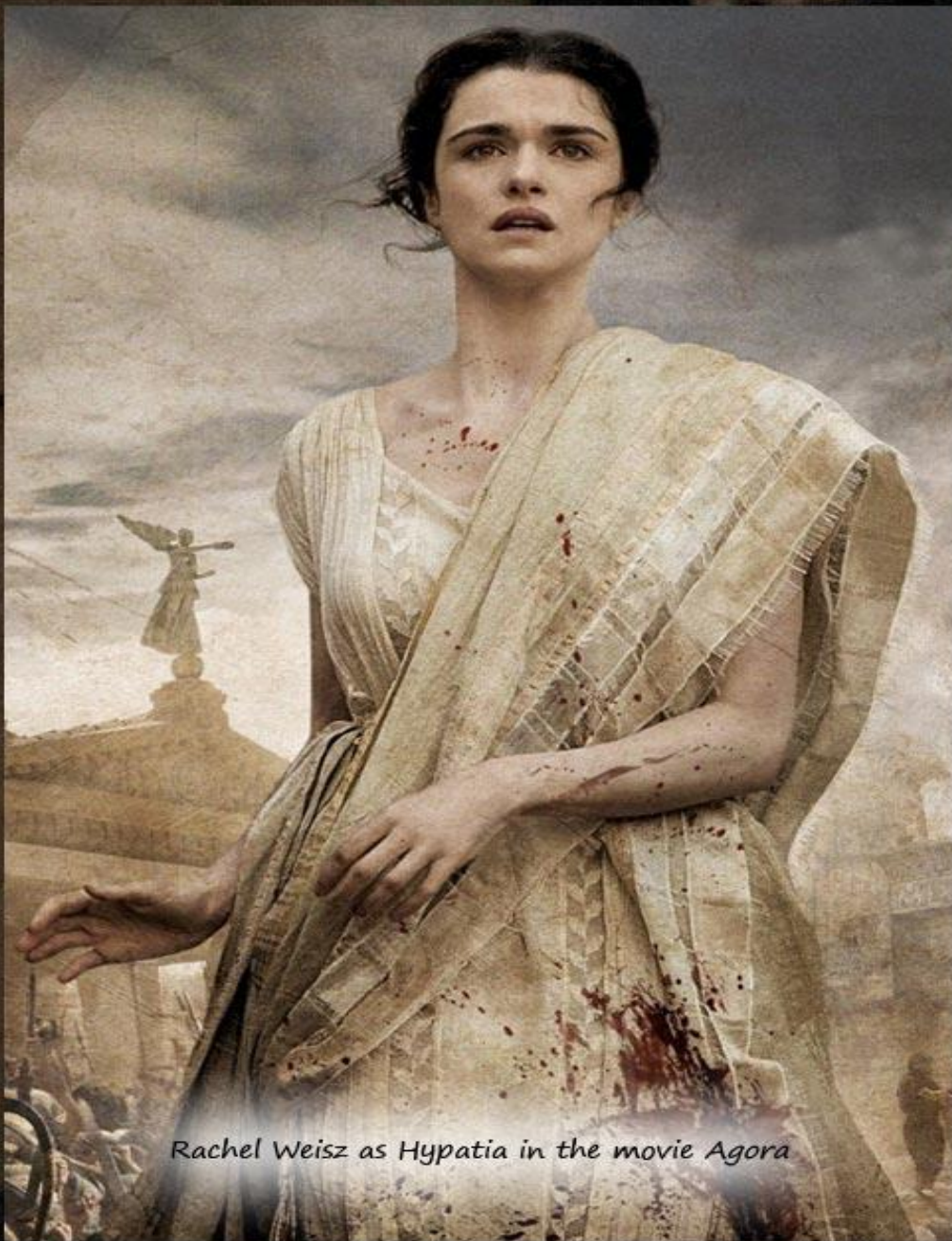

HYPATIA

AGORA

Rachel Weisz as Hypatia in the movie Agora

-Benzer gerekçelerle, 6. yy da PLATON nun Akademisi de kapatılmıştır.

ORTAÇAĞ AVRUPASI

1.PATRİSTİK DÖNEM (2.yy - 8. yy)

2. SKOLASTİK DÖNEM (8. yy - 15. yy)

1.PATRİSTİK DÖNEM (2.yy - 8. yy) AUGUSTİNUS / TERTULLİAN / CLEMENS

“Kilise Babaları” olarak adlandırılırlar.

Dini akılla açıklama, inancın temel öğretisi hâline gelmiştir.

2. SKOLASTİK DÖNEM (8. yy - 15. yy)

“Okullaşma” anlamına gelir.

ANSELMUS
(1033 / 1109)
İTALYA

AQUINOLU THOMAS
(1225 / 1274)
İTALYA

OCKHAMLI WILLIAM
(1300 / 1349)
İNGİLTERE

UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

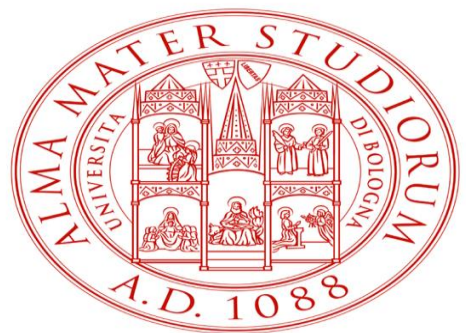

UNIVERSITY OF
OXFORD

SORBONNE

UNIVERSITÉS

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

HRİSTİYAN FELSEFESİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

-Tanrının varlığı kanıtlanmaya çalışılmıştır.

-Antik Yunan felsefesinden etkilenilmiştir.

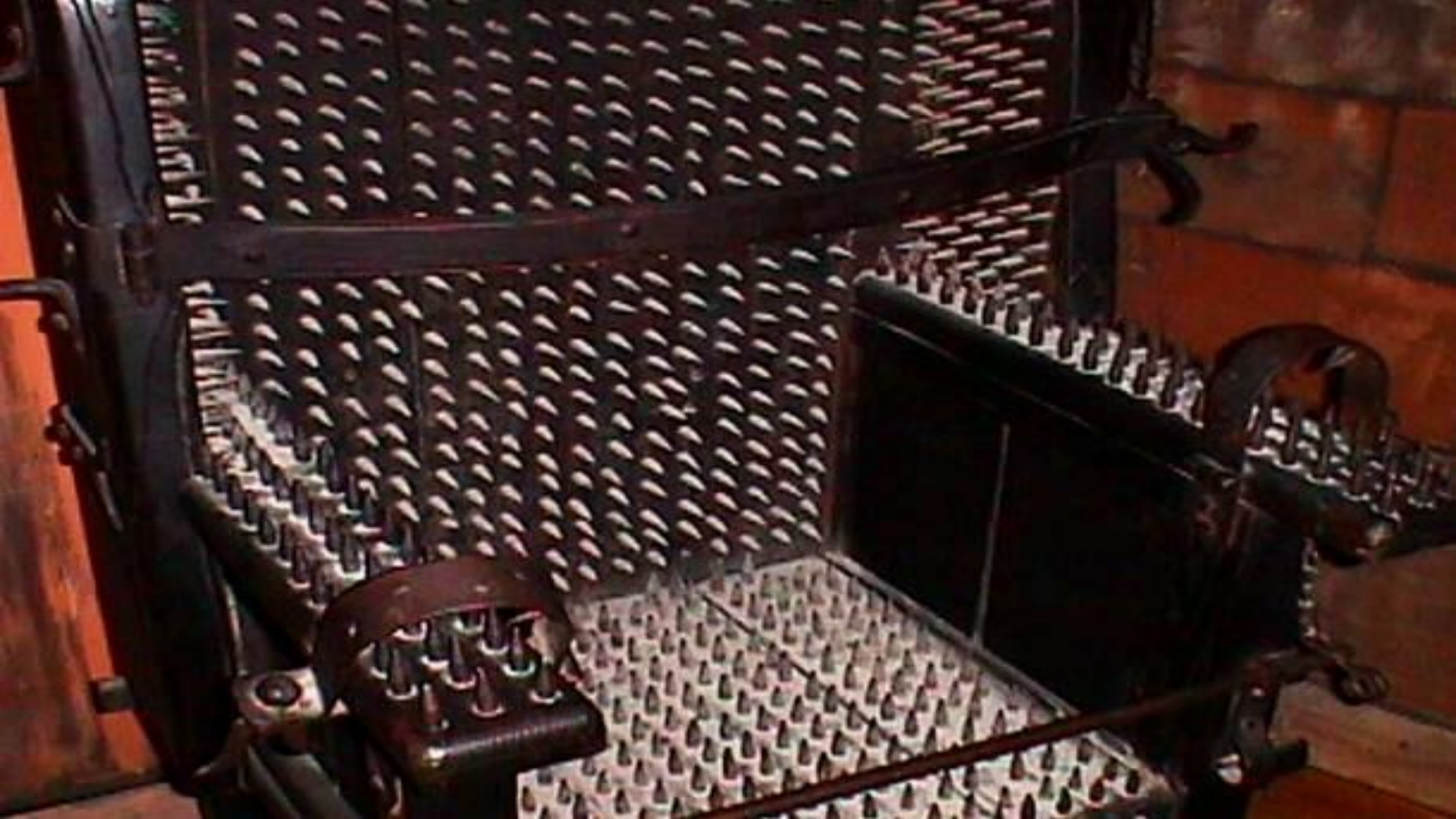
-Dinsel otoriteye karşı gelinmemesi düşüncesi egemendir.

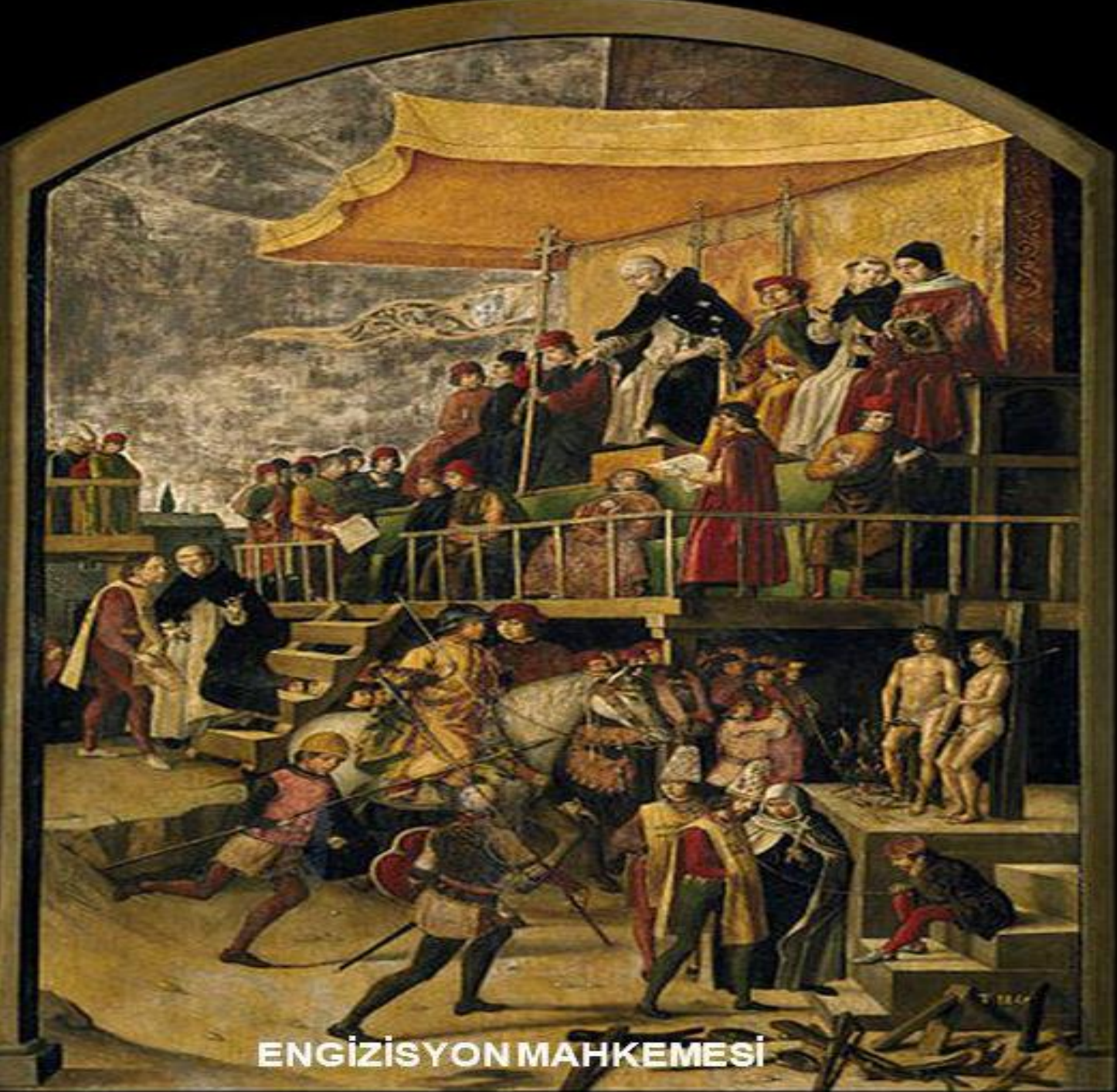
ENGİZİSYON

Engizisyon mahkemesi bilim ve keşiflere de müdahale ediyor, bilim insanlarını cezalandırıyordu.

Galileo, dünya'nın döndüğünü söylediği için ömür boyu ev hapsi ile cezalandırılmıştır.

HRİSTİYAN FELSEFESİNİN BAZI PROBLEMLERİ

1-Tanrının varlığının kanıtı problemi

2-Kötülük problemi

3-Ruhun ölümsüzlüğü problemi

4-Tümeller problemi

1-TANRININ VARLIĞININ KANITI PROBLEMİ
A-ONTOLOJİK KANIT:
ANSELMUS - İTALYA(1033 / 1109)

-Mükemmel kavramı varsa, karşılığı da olmalıdır.

B-KOZMOLOJİK KANIT:

AQUINOLU THOMAS - İTALYA(1225 / 1274)

DUNS SCOTUS - İSKOÇYA(1265 / 1308)

-Her şeyin bir nedeni vardır. Her şeyin ilk nedeni tanrıdır.

AÇLIKTAN ÖLÜYÖRLER

A-AUGUSTINUS

Kötülük, irade zayıflığından kaynaklanır.

Tanrı iyiyi emreder. İnsana seçme özgürlüğü tanımıştır.

B-AQUİNALI THOMAS

Kötülük, iynin yokluğundan kaynaklanır.

3-RUHUN ÖLÜMSÜZLÜĞÜ PROBLEMİ

Ruh, bedenden bağımsızdır ve bedenden önce yaratılmıştır.

4-TÜMELLER PROBLEMİ

• Kavram Realizmi

Tümeller, ayrı bir varlık olarak Tanrı'nın zihnindedir.

- Augustinus
- Anselmus

• Kavramcılık (Konseptualizm)

Tümeller, tek tek varlıkların içinde yer alır.

- Aquinalı Thomas

• Adcılık (Nominalizm)

Tümellerin kendi başına gerçeklikleri yoktur. Onlar soyutlama ve genelleme sözlerinden ibarettir.

- Ockhamlı William

Şekil 2.1: Tümeller problemi

Tümel Tüm 12. A sınıfı.

Tikel 12. A Sınıfındaki kızlar.

Tekil 12. A Sınıfındaki Ali.

İSLAM FELSEFESİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

-Antik Yunan felsefesinden etkilenmiştir.

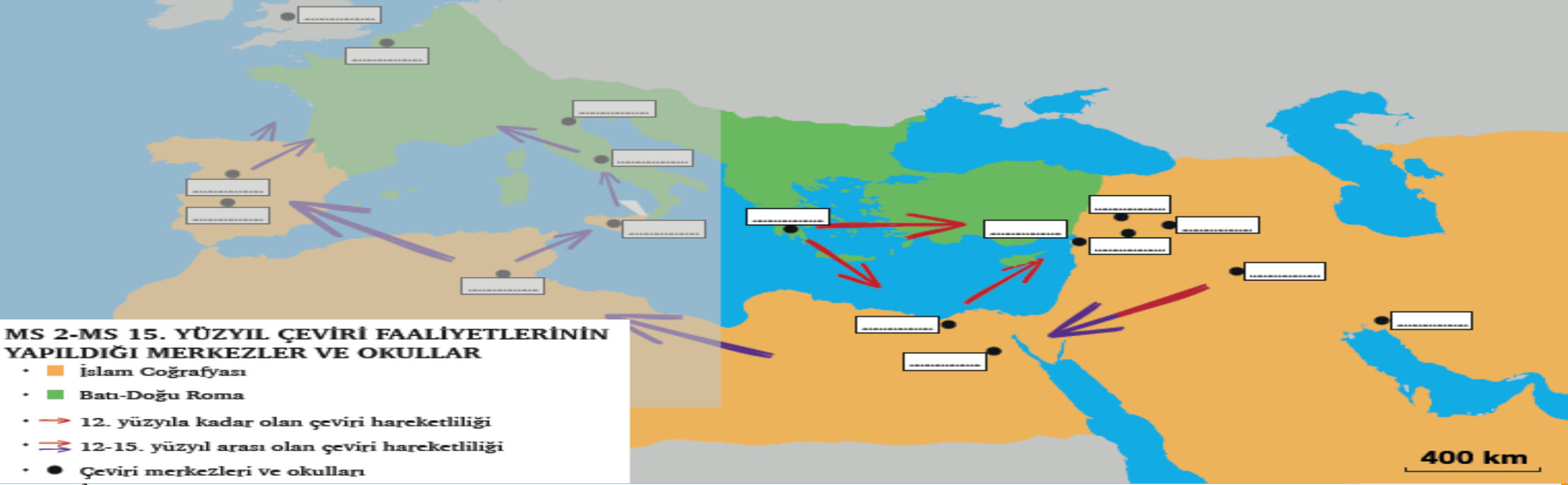

-Akıl ve inanç ilişkisi tartışılmıştır.

-Çeviri faaliyetleri yapılmıştır. Süryanice / A.Yunanca / Farsça / Hintçe

Çeviri faaliyetlerinin merkezi Bağdat tır.

- İskenderiye Okulu 5. yüzyılda yakıldı ve 7. yüzyılda Antakya'ya taşındı.
- Atina Okulu 6. yüzyılda kapatıldı.
- Nusaybin Okulu 4. yüzyılda kuruldu.
- Urfa Okulu 5. yüzyılda Nusaybin'e taşındı.
- Beyt'ül Hikme 9. yüzyılda Bağdat'ta kuruldu.
- El Ezher Okulu 10. yüzyılda Kahire'de kuruldu.
- Nizamiye Medreselerinden en büyüğü 11. yüzyılda Bağdat'ta kuruldu.
- Çeviri faaliyetleri, 12. yüzyıl ve sonrasında İslam coğrafyalarından Batı'ya yöneldi.

DÖNEMİN ÇEVİRİ MERKEZLERİ

1. Atina

2. İskenderiye

3. Antakya

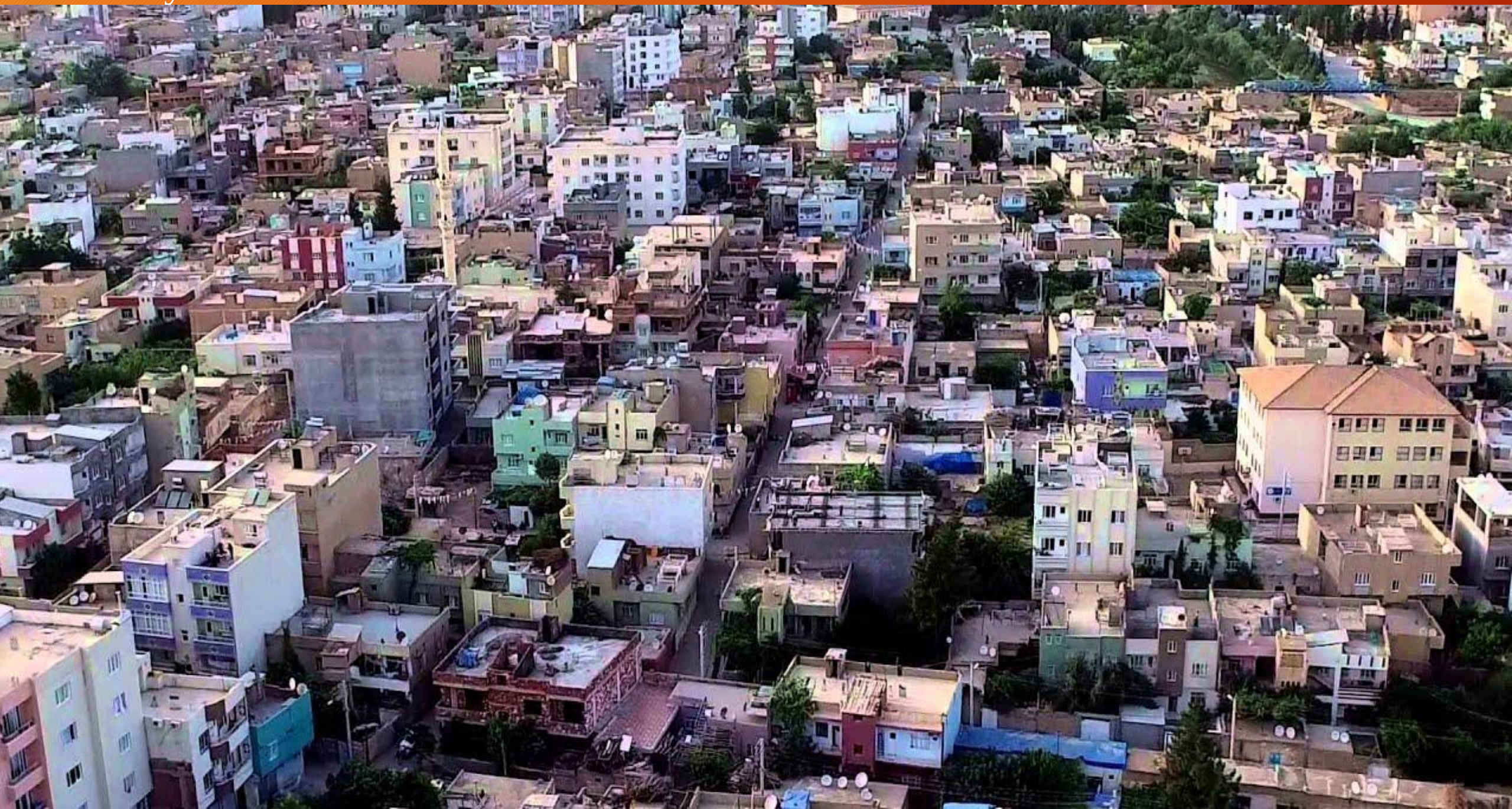
4. Urfa

5. Harran

6. Nusaybin

7. Bağdat

8. Cundişapur

9. Kahire

Tarihî Harran Üniversitesi kalıntıları

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

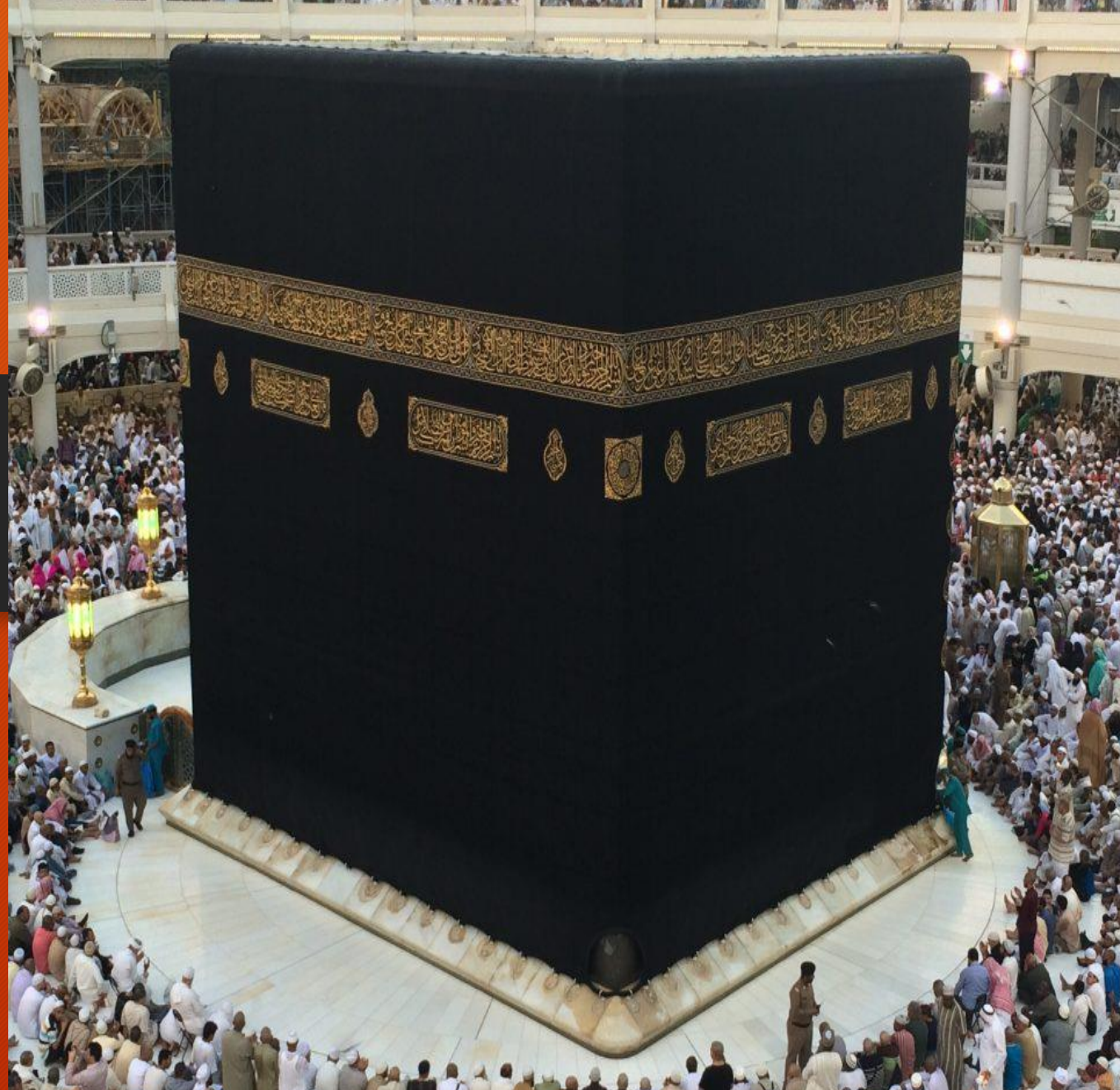

İSLAM FELSEFESİNİN BAZI PROBLEMLERİ

1-Tanrının varlığını kanıtlama problemi

2-İrade özgürlüğü problemi

3-Toplumsal yaşama yönelik problemler

1-TANRININ VARLIĞINI KANITLAMA PROBLEMİ

A-İHTİRA KANITI

İbn RÜŞD – İSPANYA(1126 / 1198)

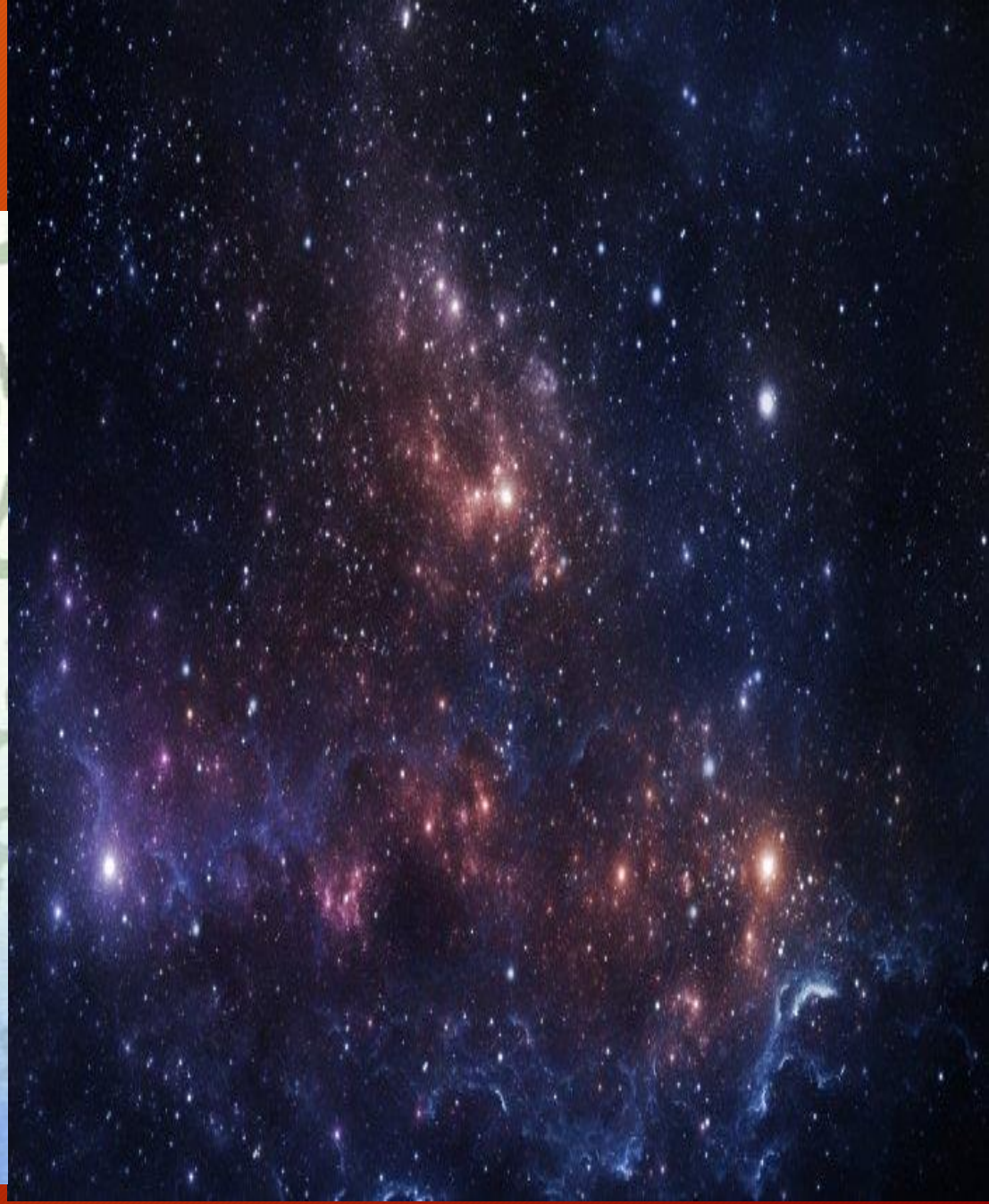

Her şeyin bir ilk nedeninin olması zorunludur. Bu da tanrıdır.

B-HUDÜS KANITI:

El KİNDİ - IRAK(801 / 866)

-Hudüs ,var olma, varlığın ortaya çıkması demektir.

-Evrenin var olması için bir nedene ihtiyaç vardır. Bu sebep tanrıdır.

2- İRADE ÖZGÜRLÜĞÜ PROBLEMİ

A-Cebriye

B-Eşariyye / Mutezile

C-Maturidilik

A-Cebriye

İnsan özgür değildir ve eylemlerinde mecburdur.

Dolayısıyla davranışlarından sorumlu değildir.

B-Eşari / Maturidi

İnsan eylemlerini seçmekte özgürdür.

cafemarkt
cafe restoran ve otel ekipmanları
www.cafemarkt.com

Ancak, asla mutlak anlamda irade sahibi değildir.

C- Mutezile / Kaderiyye

İnsan, eylemlerini seçmede özgürdür ve irade sahibidir.

3-TOPLUMSAL YAŞAMA YÖNELİK PROBLEMLER

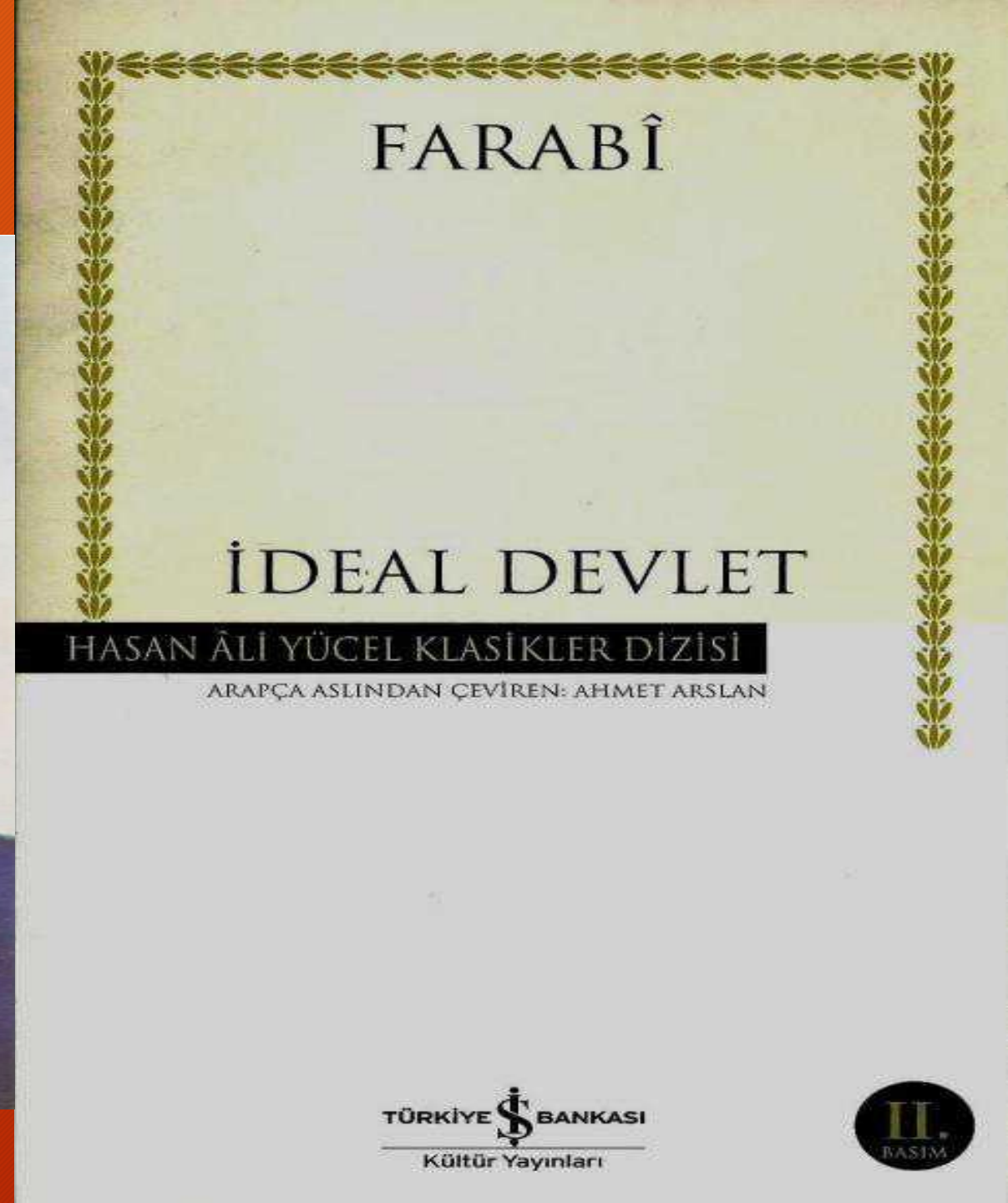

A-FARABÎ - KAZAKİSTAN(870 / 950)

Erdemli toplum (Medinetül fazıla)

Cehaletin ortadan kaldırıldığı, bilgili toplumdur.

B-İbn HALDUN - TUNUS(1332 / 1406)
-Mukaddime. Devlet doğal bir kurumdur.

-Devletler canlı bir organizma gibi doğar, gelişir ve ölür.

İSLAM FELSEFESİNDE BAZI FELSEFİ GÖRÜŞLER

1-Natüralistler (Tabiyyun)

2. Dehriyye (Materyalist)

3.Batınilik

4.İhvanı Safa

4.Meşşailik Felsefesi

5.İşrakilik Felsefesi

1-Natüralistler (Tabiyyun)

RAZİ - İRAN(864 / 925)

Deist bir akımdır.

2. Dehriyye (Materyalist)

RAVENDİ - İRAN(827 / 911)

Gerçek olan tek şey maddedir.

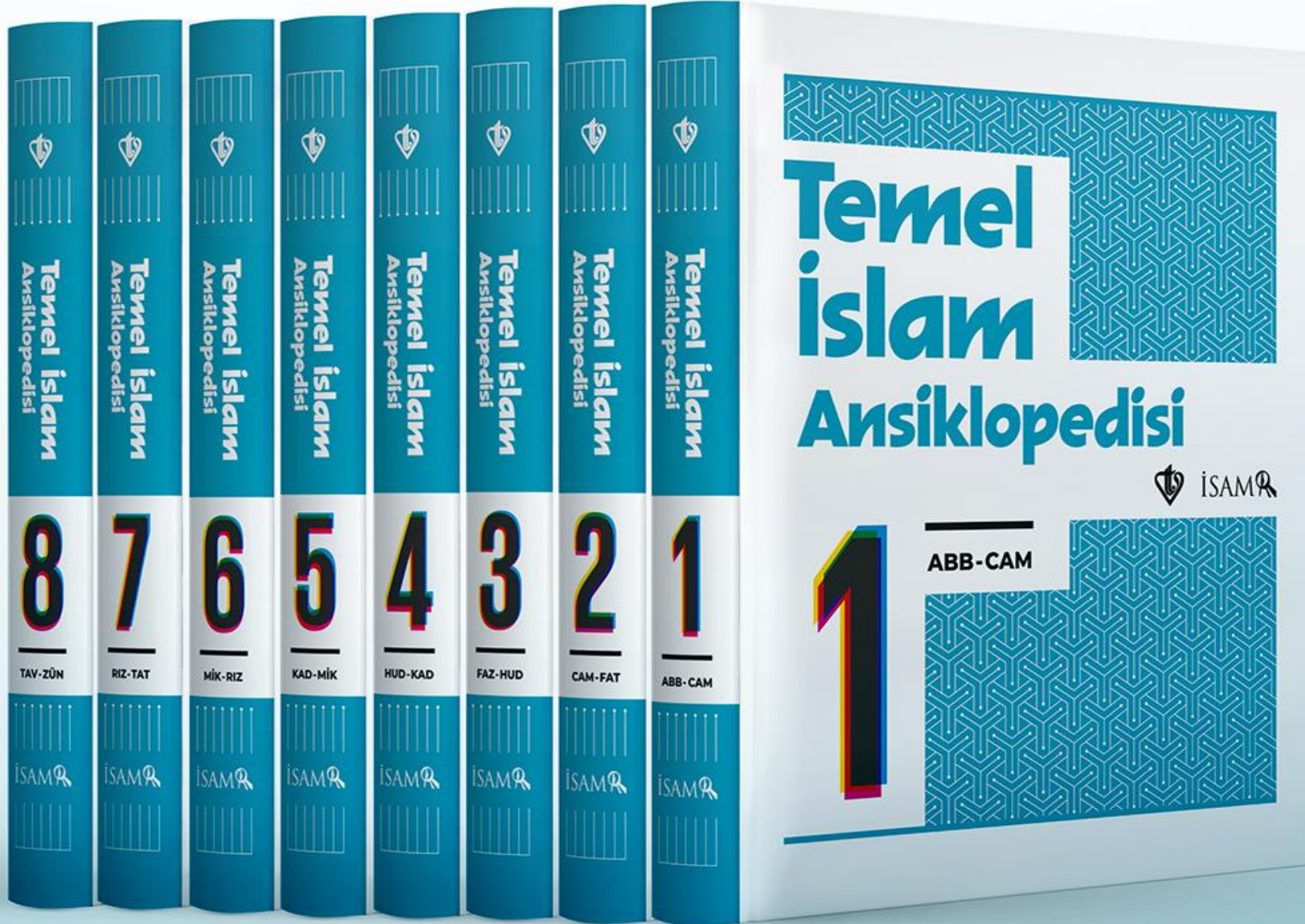
Tanrı'nın varlığını kabul etmez.

4.İhvanı Sefa

İslam ansiklopedicileri olarak da bilinirler.

-İnsan ilahî kanunlara uygun ve erdemli yaşamalıdır.

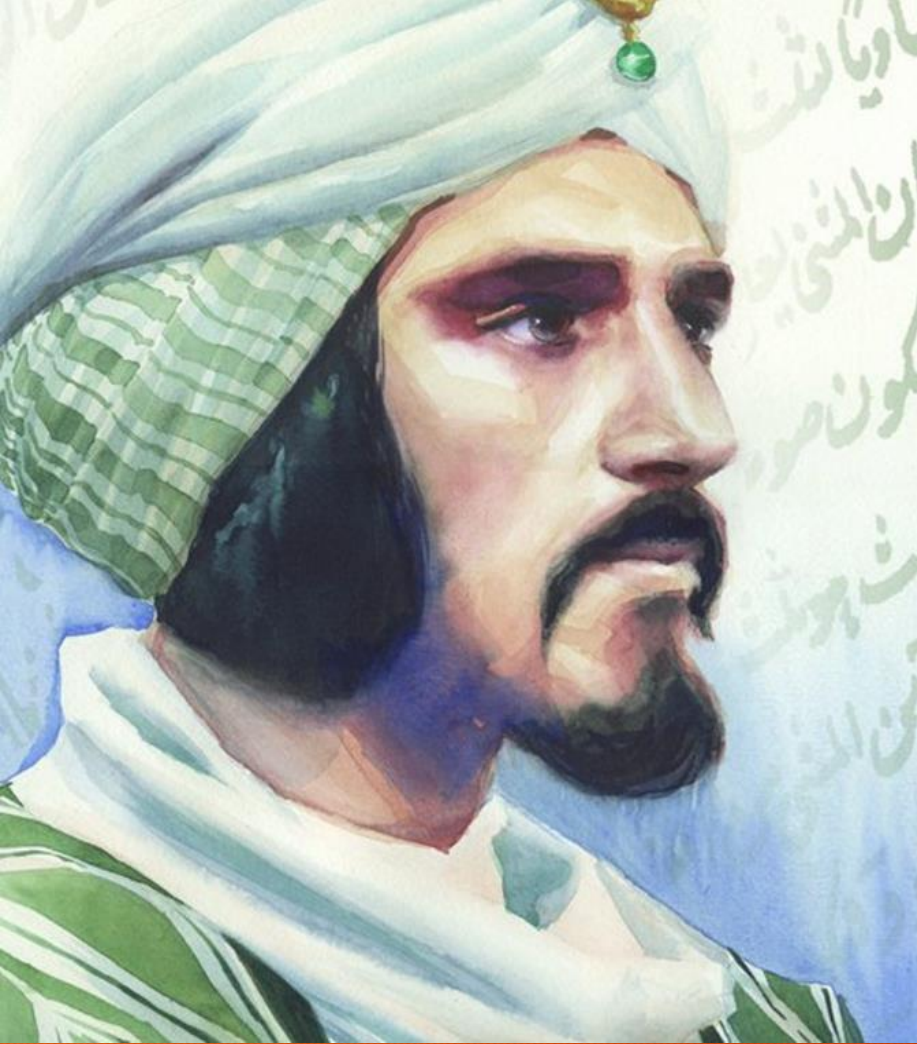

4.Meşşailik Felsefesi

Akla dayalı inancı savunur.

Eİ KINDİ

IRAK(801 / 866)

FARABİ

KAZAKİSTAN(870 / 950)

İbn Rüşd

İSPANYA(1126 / 1198)

Başta Aristoteles ve kısmen de Platon felsefesini içeren bir felsefi yaklaşımdır.

5.İşrakilik Felsefesi

Şahabettin SÜHREVERDİ - İRAN(1155 / 1191)

Mantığa dayalı bilginin yerine mistik tecrübeyle bilgiye ulaşılır.

İşrakiye, güneşin doğarak ışığın yayılması anlamına gelir.

This image shows a page from a manuscript, likely a Sema (Sema-i Asm) or a similar mystical text. The central feature is a large, ornate star-shaped diagram (Shamsa) with the word "الله" (Allah) in the center. The diagram is surrounded by intricate floral and geometric patterns. Marginal text in Arabic is visible on the left and right sides.

İNANÇ VE AKIL İLİŞKİSİ

1-HRİSTİYAN FELSEFESİNDE İNANÇ VE AKIL İLİŞKİSİ

A-AUGUSTİNUS

CEZAYİR(354 / 430)

“Anlamak için inanıyorum.”

B-AQUINOLU THOMAS - İTALYA(1225 / 1274)

“Anlamak için inanıyorum.” yargısını, “İnanmak için anlamalıyım.” yargısına dönüştürür.

C-OCKHAMLI WILLIAM - İNGİLTERE(1285 / 1347)

İnanç ile akıl birbirinden bağımsız iki ayrı alandır.

İnancın akla, aklın da inanca müdahalesine karşı çıkmıştır.

Görüşleri Hristiyan dinine hakaret olarak görülmüş ve aforoz edilmiştir..

2-İSLAM FELSEFESİNDE İNANÇ VE AKIL İLİŞKİSİ

A-GAZALİ (1058 / 1111)

Akıl, kesin bilgi verme noktasında yetersizdir.

-Kalp gözü: Sezgi gücüdür. Hakikati ve Tanrıyı açıkça kavrar.

B-FARABİ - KAZAKİSTAN(870 / 950)

-Din ve felsefenin konu ve amaçları aynıdır.

-Aksini düşünen birinin, dine körü körüne bağlandığını belirtir.

C-EI KİNDİ - IRAK(801 / 873)

Akılla inanca ulaşmak mümkündür.

D-İbn RÜŞD - İSPANYA(1126 / 1198)

Kuranı Kerim, var olan her şeyi akıl yoluyla değerlendirmeye insanları davet etmektedir.

